

2. idegen nyelv tanulása a gimnázium 9. évétől

Tisztelt Szülők! Kedves nyolcadik osztályos Tanulók!

Közeleg a 2. idegen nyelv választásának a határideje, ezért a Fazekas Mihály Gimnázium latintanáráként az alábbi gondolatokat szeretném megosztani.

Milyen területeken elkerülhetetlen a latin?

Az egyetemi oktatásban kötelező az orvostudományi egyetemen, a bölcsészettudományi karon (történelem szakon, bizonyos élő idegen nyelvi szakokon, némely egyetemen a művészettörténet szakon, antropológián stb.), a jogtudományi és a természettudományi karon bizonyos szakokon, nagyon fontos a bionikán is, ami iránt a Fazekasban tanulók körében egyre nagyobb az érdeklődés. (Aki középiskolában latin nyelvet tanul, könnyedén megbirkózik az egyetemen a latin kötelező/kikerülhetetlen voltából eredő kihívásokkal, míg azok a fiatalok, akik ott találkoznak vele először, komoly nehézségekbe ütközhetnek...) Sok egyetemen a korábbi latintanulás mentességét is jelent!

Kifejezetten ajánlom a latin nyelv választását azoknak a tanulóknak is, akiknek az élő idegen nyelv (többnyire az angol) tanulása során nehezen megy a társalgási feladatok végrehajtása, az idegen nyelven folytatott kommunikáció! Ezeknek a tanulóknak az újabb élő idegen nyelv esetén is hasonló problémáik lehetnek. Ezzel ellentétben a latin nyelvet tanuló diákoknak sem a tanítási órákon, sem az érettségien, sem a nyelvvizsgán nem kell idegen nyelven társalogniuk: a megmérettetés (fordítás latinról magyar nyelvre, nyelvtani kérdések, kultúrtörténet) magyar nyelven folyik – még az emelt szintű érettségien illetve a felső fokú nyelvvizsgán is!

Az órákat a kiscsoportos oktatás hatékonysága, a familiáris és stressz mentes légkör jellemzi. Nincs váratlan dolgozatírás és osztályzatra történő feleltetés, ugyanakkor a kis létszámnak köszönhetően mindenki bőven kap lehetőséget az egyéni megnyilvánulásra, sok gyakorlásra! A legtöbb dolgot sokszor már az órán megtanulják a gyerekek. Temérdek ötöst és piros pontot gyűjtenek, a tanulmányi átlag az évfolyamokon többnyire jeles.

Milyen egyéb gyakorlati haszna van a latintanulásnak? A latin nyelv számos európai nyelv tanulását jelentősen megkönnyíti, mivel a szókincs jelentős része, nyelvtani jelenségek sokasága, logikai rendszere átkerült a neolatin nyelvekbe. (Több tanítványom a latinnak köszönhetően mindössze egy-két év alatt tanulta meg olyan szinten – pl. nyelvvizsgára - az olasz, a spanyol, a portugál, a francia nyelvet, amilyen szintre a „nem latinos” társaik kb. négy gimnáziumi év alatt jutottak el. Az angol szavaknak is több, mint a fele latin eredetű. (Természetesen a magyar nyelvtan rendszerében történő eligazodást is erősíti.) A latin a hazai tudományos életben jelen van napjainkban is. Emellett a latin nyelv tanulása fejleszti a logikus, struktúrában történő gondolkodást.

A latinórán komoly szerep jut a kultúrtörténetnek, ami által a tanulók általános műveltsége is gyarapodik. Minthogy a klasszikus görög-római kultúra hatása térben és időben, évszázadokon át messzire terjedt, sok eleme jelen van az egész európai kultúrában: az irodalomban, a képzőművészetben, a zenében, a filozófiai gondolkodásban, a tudományokban és más területeken. A tanítási órák nagyon népszerű és hálás eleme a kulturális ismeretek gyarapítása!

Nyelvvizsga: A többi nyelvhez hasonlóan latinból is létezik államilag elismert alap-, közép- és felsőfokú nyelvvizsga. Minthogy a felvételi pontszámokat a nyelvvizsga jelentős mértékben gyarapítja, tanítványaim túlnyomó többsége leteszi (magas pontszámokkal) a középfokú nyelvvizsgát a 11. vagy a 12. évfolyamon.

Érettségi tárgyként, közép- és emelt szinten egyaránt választható tantárgy a latin. Tanítványaim minden tanévben többen választják is, és szép eredményt szoktak elérni, nem okoz nehézséget számukra a jeles megszerzése. Aki latin nyelvi érettségivel rendelkezik, a továbbtanulás során mentesül az egyetemi kötelező latinórákon való részvétel, valamint az azt követő záróvizsga terhe alól! Az így felszabaduló nem kevés időt a többi tantárgy tanulására tudja fordítani. Ez különösen nagy helyzeti előnyt jelent az orvosi egyetemen, de több más egyetemen is, például a már korábban említett szakokon is.

A versenyek tanítványaim körében nagyon népszerűek. A 10-11-12. évfolyamon, többféle országos versenyen komoly eredményeket szoktak elérni, az elmúlt években több ízben végeztek előkelő helyen. (Néhányan közülük az OKTV-n 1., 2., 5., 8., 12., 13. stb. helyezést értek el, és hasonlóan szoktak szerepelni az Ábel Jenő Országos Latinversenyen is a 10. évfolyamon, valamint a Horváth István Károly Országos Latin Nyelvi és Ókortudományi Versenyen a 9-12. évfolyamon.)

Legjelentősebb versenyünk a Nemzetközi Latin Nyelvi Cicero-verseny, a latin nyelvi „diák-olimpia”, amely évente kerül megrendezésre Cicero szülővárosában, az olaszországi Arpinóban, amelyen (valamint a hozzá kapcsolódó kb. egyhetes római kiránduláson) az elmúlt huszonnyolc évben 25 tanítványom képviselhette Magyarországot az európai fiatalokból álló többszáz fős mezőnyben.

A latin nem nehéz, hiszen rendkívül logikus nyelv, és a logikai összefüggések előtérbe helyezésével és a gyakoroltatással a fazekasos tanulók méltán jutnak el komoly tudásszintre.

Célom, hogy a tanítványaimmal megszerettessem a tárgyat, s noha nem sorolják az „élő idegen nyelvek” közé, hasznosnak bizonyuljon számukra is a gimnáziumi latintanulás.

Budapest, 2018. április

Péli Ágota

latin nyelv szakos tanár